PROTI MAGII

Původ materiálu
Sedláčková Marta
Pořadí v lekci
25

1. **KLÍČOVÉ POJMY, DOBOVÉ A TEXTOVÉ SOUVISLOSTI:**

– **Efez** byl ve starověku důležitým obchodním přístavem, hlavním městem římské provincie Asie a spojnicí s vnitrozemím. Jeho obyvatelstvo bylo smíšeninou Řeků a předasijských národů a středisko obchodu sem přilákalo i mnoho Židů, kteří zde měli několik synagog (18,19; 19,17). Do Efezu se ale sjížděli i lidé, aby uctili kult Artemis (též Diany), dcery samotného Dia, bohyně lovu a plodnosti, ochránkyně zvířat i celé přírody, pro kterou tu byl vystavěn obrovský a překrásný chrám (později jeden ze sedmi divů světa). Nacházelo se zde i sídlo magie a kouzelnictví; pověstné byly ‚efezské zaklínací formule', tj. proužky nebo role papyru s magickými průpověďmi (19,19). Při své třetí misijní cestě se zdržel Pavel v Efezu dva roky, kdy kázal v synagogách a ve škole nějakého filosofa Tyranna (19, 8-10). Zdá se tedy, že v Efezu byla křesťanská církev lépe organizována než jinde.

– Žid **Apollos** se stal (18,24-28; 19,1) křesťanem ještě dříve než přišel do Efezu a než se seznámil s Pavlem. Byl vzdělaný, výmluvný a zběhlý ve Starém Zákoně, jeho pojetí křesťanství se však lišilo od onoho, které kázal Pavel. Nevěděl o jiném křtu nežli o tom, jejž kdysi udílel Jan Křtitel (srov.Sk 8, 14nn). Neznal křesťanský křest duchem (Mk 1,8; Sk 1,5), ani křest vodou a duchem (J 3,5), jehož se pavlovské sbory dovolávaly. Teprve v Efezu se mu dostalo od Akvily a Priscilly (18,26n) hlubšího poučení o křesťanské zvěsti a pravděpodobně též o křtu. Obě doby křtu, ‚křest ve jméno' a ‚dar Ducha' však nejsou něco jiného a nestojí od sebe navzájem odděleně, nýbrž dosvědčují sílu jedné události (více úloha 10).

– **křest a plody duchů**: Jan křtil ku pokání, na odpuštění hříchů (Lk 3,3 a 16) vodou. Být pokřtěn ve jméno Pána Ježíše znamená však vyznat, že Ježíš je Kristus Pán a spolu s tím přijmout Ducha svatého (Lk 3,16; Sk 19,6). Ten nezpůsobuje pouze vytržení, ale legitimuje se srozumitelností, když potvrzuje Ježíšovo vzkříšení (Sk 2,36; 5,30-32). Samotný křest se stával vstupním ritem do společenství církve.

V příběhu nám pak jasně – v protikladu – vystupují následky působení Ducha svatého a následky působení zlých duchů. Bůh sám skrze šátky a zástěry Pavlovy uzdravuje spoutané zlými duchy (19,11 a 12) a vyhání je z lidí, zlý duch naopak opanuje nemocného tak, že řádně vytrestá ty, jež ho měli před ním zachránit (15 a 16). Moc a sílu Ježíšova působení zlý duch zná a o Pavlově ví, ale kdo jste vy, jež tu máváte, nevěda koho jménem se tu zaštiťujete, před očima? Čin zlého ducha nakonec paradoxně přesto napomůže, že mnozí v Krista uvěří (17), ale nemocný člověk zůstane nevyléčen.

– někteří **zaklínači** se vydávali za média duchů zemřelých (např. Dt 18,11), jiní za zaklínače hadů, kteří šeptem pronášenými slovy získávali moc nad plazy (např. Ž 58,6). V našem textu (19,10nn) jde o ty, jež vymítali zlé duchy. Na onemocnění zlým duchem je ale lecjaký lékař či sedm vyškolených synů Skévy krátký. Ani vyslovení jména Pána Ježíše jako mocného orákula nezastaví zlého ducha. Moc Ježíšova slova netkví ve vyslovení jeho jména. Následek Jeho působení u lidí vidíme v našem příběhu třeba v tom, že zaklínači – ani Pavel ani učedníci v tom neměli prsty (viz Lk 9,46-50) – sami přicházeli, aby pálili své ‚magické' knihy a skoncovali tak se svou tmářskou minulostí (19,18nn).

1. **ÚSKALÍ TEXTU**

– nezapomenout, že Pavel ani učedníci sami nevedli boj proti modlářství či pověrám ani sami lid netrestali pálením jejich knih. Centrum činnosti apoštolů však není ani v léčení, nýbrž ve zvěstování. Oni káží Ježíše Krista, evangelium a jeho pravda sama odhaluje a oslabuje zlovolné, temné, pověrečné a modlářské síly.

– kouzelníci či mágové nebyli lidé hloupí a nerozumní. V magických knihách je uložena staletá moudrost, která ovšem ve svých důsledcích nakonec vytlačuje zájem o bližního ze svého zorného úhlu, ba vztah k druhému jako spolučlověku úplně destruuje. Proto v nich nelze hledat spojence.

– zaklínači a mágové sice sami přicházeli se svými magickými knihami, přede všemi se otevřeně vyznávali z jejich používání a veřejně je pálili; mezi ‚všemi židy a pohany v Efezu se rozhostila bázeň a jméno Pána Ježíše bylo ve velké úctě', ale nebyla-li by tohle všechno Jeho milost a vůle Páně (18,27b,19,20), pak nic takového nenastane.

3. METODICKÉ POKYNY K PRACOVNÍMU LISTU:

Děti mohou buď typovat předem, která z „bublin (výroků)“ patří k víře a která k pověře (každou skupinu vybarví jinou pastelkou), nebo je mohou roztřídit až po vašem vyprávění podle toho, jak je pochopily. Lze také udělat obojí. V tom případě bude lepší, když si na začátku bubliny a postavy vystřihnou. Před vyprávěním si výroky, které podle nich patří k víře, přiloží k postavě Pavla a ty, co typují jako pověrečné, přiloží k postavě syna Skévy. Po vyprávění se jich zeptejte, jestli by něco na své prvotní volbě změnily. Postavy a bubliny můžete mít předem vystřižené také pouze vy a typovat a případně po vyprávění měnit můžete všichni dohromady. Podle výsledku si pak děti mohou na závěr svůj obrázek jen vybarvit.

Pokud se děti z nedělní školy vrací do shromáždění, můžete si bubliny připravit zvětšené a děti mohou požádat účastníky shromáždění, aby je také roztřídili. Jedno dítě přitom může hrát Pavla a jiné syny Skévy. Nechte děti, aby řešení dospělých zhodnotily.

1. **POMŮCKY**

– několik předmětů, které lze považovat za talismany (viz motivační úvod)

mapa s označením města Efezu, Galacie, Makedonie

obrázky či fotografie ze křtu; obrázky zaříkávačů, mágů a jejich pomůcek

obrázky efezského (nějakého) chrámu, bohyně Artemis

MOTIVAČNÍ UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU

pro mladší školní věk:

Na stole leží několik předmětů, které děti nejčastěji mívají za talismany, např.: přívěsek, kamínek, plyšák, srdíčko, vylisovaná rostlinka, mušle, knoflík, peříčko, mince, atd.

Když si přejete, aby se vám něco moc moc vyvedlo anebo dobře dopadlo, co děláte? Máte něco při sobě, nosíte to s sebou, spíte s tím, …? A jak to dopadlo? Už se stalo, že vám byl talisman k ničemu?

pro starší školní věk:

Víte, čemu se říká ‚výlet za hranice všedních dnů'? Kdo a co takové výlety umožňuje? Co asi jimi mohou řešit lidé, kteří se na ně vydávají?

Pro Theofila:

Možná, že Theofila trápila otázka: co je špatně na tom, když lidé pokřtění ‚nepoznávali', že při křtu nepřijali Ducha svatého a proč museli být ještě jednou pokřtěni? Lukáš znal takové případy: jsou mezi křesťany tací, kteří zaměňují křest za nějaký magický rituál. Proto je potřeba, aby křtění naslouchali celému Ježíšovu příběhu. Duch dává při křtu tomuto příběhu novou pečeť.

POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉ VYUŽITÍ

– Efez byl ve starověku důležitým obchodním přístavem, hlavním městem římské provincie Asie a spojnicí s vnitrozemím. Jeho obyvatelstvo bylo smíšeninou Řeků a předasijských národů a středisko obchodu sem přilákalo i mnoho Židů, kteří zde měli několik synagog (18,19; 19,17). Do Efezu se ale sjížděli i lidé, aby uctili kult Artemis (též Diany), dcery samotného Dia, bohyně lovu a plodnosti, ochránkyně zvířat i celé přírody, pro kterou tu byl vystavěn obrovský a překrásný chrám (později jeden ze sedmi divů světa). Nacházelo se zde i sídlo magie a kouzelnictví; pověstné byly ‚efezské zaklínací formule', tj. proužky nebo role papyru s magickými průpověďmi (19,19). Při své třetí misijní cestě se zdržel Pavel v Efezu dva roky, kdy kázal v synagogách a ve škole nějakého filosofa Tyranna (19, 8-10). Zdá se tedy, že v Efezu byla křesťanská církev lépe organizována než jinde.

– Žid Apollos se stal (18,24-28; 19,1) křesťanem ještě dříve než přišel do Efezu a než se seznámil s Pavlem. Byl vzdělaný, výmluvný a zběhlý ve Starém Zákoně, jeho pojetí křesťanství se však lišilo od onoho, které kázal Pavel. Nevěděl o jiném křtu nežli o tom, jejž kdysi udílel Jan Křtitel (srov.Sk 8, 14nn). Neznal křesťanský křest duchem (Mk 1,8; Sk 1,5), ani křest vodou a duchem (J 3,5), jehož se pavlovské sbory dovolávaly. Teprve v Efezu se mu dostalo od Akvily a Priscilly (18,26n) hlubšího poučení o křesťanské zvěsti a pravděpodobně též o křtu. Obě doby křtu, ‚křest ve jméno' a ‚dar Ducha' však nejsou něco jiného a nestojí od sebe navzájem odděleně, nýbrž dosvědčují sílu jedné události (více úloha 10).

– křest a plody duchů: Jan křtil ku pokání, na odpuštění hříchů (Lk 3,3 a 16) vodou. Být pokřtěn ve jméno Pána Ježíše znamená však vyznat, že Ježíš je Kristus Pán a spolu s tím přijmout Ducha svatého (Lk 3,16; Sk 19,6). Ten nezpůsobuje pouze vytržení, ale legitimuje se srozumitelností, když potvrzuje Ježíšovo vzkříšení (Sk 2,36; 5,30-32). Samotný křest se stával vstupním ritem do společenství církve.

V příběhu nám pak jasně – v protikladu – vystupují následky působení Ducha svatého a následky působení zlých duchů. Bůh sám skrze šátky a zástěry Pavlovy uzdravuje spoutané zlými duchy (19,11 a 12) a vyhání je z lidí, zlý duch naopak opanuje nemocného tak, že řádně vytrestá ty, jež ho měli před ním zachránit (15 a 16). Moc a sílu Ježíšova působení zlý duch zná a o Pavlově ví, ale kdo jste vy, jež tu máváte, nevěda koho jménem se tu zaštiťujete, před očima? Čin zlého ducha nakonec paradoxně přesto napomůže, že mnozí v Krista uvěří (17), ale nemocný člověk zůstane nevyléčen.

– někteří zaklínači se vydávali za média duchů zemřelých (např. Dt 18,11), jiní za zaklínače hadů, kteří šeptem pronášenými slovy získávali moc nad plazy (např. Ž 58,6). V našem textu (19,10nn) jde o ty, jež vymítali zlé duchy. Na onemocnění zlým duchem je ale lecjaký lékař či sedm vyškolených synů Skévy krátký. Ani vyslovení jména Pána Ježíše jako mocného orákula nezastaví zlého ducha. Moc Ježíšova slova netkví ve vyslovení jeho jména. Následek Jeho působení u lidí vidíme v našem příběhu třeba v tom, že zaklínači – ani Pavel ani učedníci v tom neměli prsty (viz Lk 9,46-50) – sami přicházeli, aby pálili své ‚magické' knihy a skoncovali tak se svou tmářskou minulostí (19,18nn).

FORMULACE TÉMATU

Ježíšovo jméno má velikou moc, není to však nějaký talisman, nějaká zaklínací formulka,

která působí jen tím, že se vysloví. Pán Bůh skutečně působí, když se k němu modlíme a prosíme ho v Ježíšově jménu. On prosby vyslýchá. Ale on není žádný automat na splnění všech lidských přání a už vůbec se nenechá se využívat pro naše sobecké úmysly.

4. VYKLADAČSKÁ A KATECHETICKÁ ÚSKALÍ

– nezapomenout, že Pavel ani učedníci sami nevedli boj proti modlářství či pověrám ani sami lid netrestali pálením jejich knih. Centrum činnosti apoštolů však není ani v léčení, nýbrž ve zvěstování. Oni káží Ježíše Krista, evangelium a jeho pravda sama odhaluje a oslabuje zlovolné, temné, pověrečné a modlářské síly.

– kouzelníci či mágové nebyli lidé hloupí a nerozumní. V magických knihách je uložena staletá moudrost, která ovšem ve svých důsledcích nakonec vytlačuje zájem o bližního ze svého zorného úhlu, ba vztah k druhému jako spolučlověku úplně destruuje. Proto v nich nelze hledat spojence.

– zaklínači a mágové sice sami přicházeli se svými magickými knihami, přede všemi se otevřeně vyznávali z jejich používání a veřejně je pálili; mezi ‚všemi židy a pohany v Efezu se rozhostila bázeň a jméno Pána Ježíše bylo ve velké úctě', ale nebyla-li by tohle všechno Jeho milost a vůle Páně (18,27b,19,20), pak nic takového nenastane.

OSNOVY VYPRÁVĚNÍ

a) poznámky osnova pro mladší školní věk:

Motivace

Apollos křtí lidi jako Jan Křtitel

Pavel křtí ve jméno Pána Ježíše; Duch svatý je s nimi

Pavel zůstává v Efezu, káže židům i pohanům

Efez – sídlo kultu bohyně Artemis a magie

zaklínači použijí Ježíšovo jméno k vyhnání zlého ducha

Ježíšovo jméno neslouží jako magická formulka; zaklínači dostávají od zlého ducha na frak; stejně tak nám talisman nezaručuje úspěšnost

lidé mají úctu ke jménu Ježíšovu; mnozí pálí své ‚magické' knihy

Pavel se vydává na další cestu

b) osnova pro starší školní věk:

Motivace

Bùh dal a Pavel se vrací do Efezu (viz Sk 18, 21), ale předchází ho Apollo

Pavel křtí ve jméno Pána Ježíše; Priscilla a Akvilla se ujímají Apolla

a důkladněji mu vykládají Boží cestu; Apollos odchází působit do Achaje.

Pavel zůstává v Efezu, káže v synagoze, později pak v přednáškové síni

synové Skévy zaklínají zlého ducha ve jménu Pána Ježíše

Ježíšovo jméno není šifrou k uzdravení; zlý duch naopak vyhání zaklínače

bázeň mezi lidmi; mnozí přicházejí a pálí své ‚magické' příručky

Pavel se ubírá na cestu do Jeruzaléma a Říma

METODICKÉ POKYNY K PRACOVNÍMU LISTU ZDEŇKA ŠORMA

Děti mohou buď typovat předem, která z „bublin (výroků)" patří k víře a která k pověře (každou skupinu vybarví jinou pastelkou), nebo je mohou roztřídit až po vašem vyprávění podle toho, jak je pochopily. Lze také udělat obojí. V tom případě bude lepší, když si na začátku bubliny a postavy vystřihnou. Před vyprávěním si výroky, které podle nich patří k víře, přiloží k postavě Pavla a ty, co typují jako pověrečné, přiloží k postavě syna Skévy. Po vyprávění se jich zeptejte, jestli by něco na své prvotní volbě změnily. Postavy a bubliny můžete mít předem vystřižené také pouze vy a typovat a případně po vyprávění měnit můžete všichni dohromady. Podle výsledku si pak děti mohou na závěr svůj obrázek jen vybarvit.

Pokud se děti z nedělní školy vrací do shromáždění, můžete si bubliny připravit zvětšené a děti mohou požádat účastníky shromáždění, aby je také roztřídili. Jedno dítě přitom může hrát Pavla a jiné syny Skévy. Nechte děti, aby řešení dospělých zhodnotily.

POMŮCKY

– několik předmětů, které lze považovat za talismany (viz motivační úvod)

mapa s označením města Efezu, Galacie, Makedonie

obrázky či fotografie ze křtu; obrázky zaříkávačů, mágů a jejich pomůcek

obrázky efezského (nějakého) chrámu, bohyně Artemis

LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš:

Písně: viz odkaz na píseň

VYPRÁVĚNÍ A NÁPADY PRO PŘEDŠKOLNÍ VĚK

Na stole leží několik předmětů, které děti nejčastěji mívají za talismany, např.: přívěsek, kamínek, plyšák, srdíčko, vylisovaná rostlinka, mušle, knoflík, peříčko, mince, atd.

Když si přejete, aby se vám něco moc moc vyvedlo anebo dobře dopadlo, co děláte? Máte něco při sobě, nosíte to s sebou, spíte s tím, …? A jak to dopadlo? Už se stalo, že vám byl talisman k ničemu? Modlíte se k Pánu Bohu, když potřebujete pomoc?

Pavel se vydal z Antiochie na další cestu. Putoval pěšky, procházel hornatými krajinami, které se nazývaly Galácie a Frýgie, a směřoval do Efezu (můžeme ukázat na mapě). Cestou se zastavoval u těch, kteří už v Pána Ježíše uvěřili. Navštívil je, pobyl s nimi, povzbudil je, když bylo třeba, tak je poučil, a zas šel dál. Až došel do Efezu (můžeme ukázat na mapě). To bylo takové živé přístavní město, kam připlouvaly lodě z různých zemí a potkávali se tam různí lidé a také různé víry i pověry.

Pavel vyprávěl lidem o Ježíši – jak v něho uvěřil, co všechno s ním už zažil, jak mu pomáhá a taky Pán Bůh skrze Pavla uzdravil spoustu nemocných lidí. Pavel uzdravoval ve jménu Ježíše.

A toho si všimli i různí zaříkávači – lidi, co se živili zaříkáváním a kouzly, bylo to jejich zaměstnání – za peníze třeba zaříkávali bradavice „Ve jménu boha Hotentota, pravím vám bradavice, odejděte z tohoto člověka“.

Myslíte, že se zaříkáváním ještě někdo dneska živí? Dneska se hodně lidí živí třeba věštěním z ruky nebo z karet nebo horoskopy…. A lidi za to také zaplatí spoustu peněz.

Takových zaříkávačů bylo v Efezu opravdu hodně. Někteří z nich si všimli, že Pavel vyhání nemoci a zlé duchy z lidí ve jménu Ježíše a že se mu to daří. A tak si řekli, že by to mohli také zkusit. Oni nevěřili v Ježíše, možná ani nevěděli, kdo to je. Viděli jen, že to zabírá, že to funguje a že by na tom mohli pořádně vydělat. A o to jim šlo. Nezáleželo jim ani tak na tom, jestli nemocné uzdraví nebo jim ublíží. Hlavně když to Ježíšovo jméno zabere a přinese jim to větší slávu a peníze.

Ježíšovo jméno, to pro ně bylo něco jako automat – vhodíte dvacku, a vypadne láhev Coly – pošeptáte Ježíšovo jméno, a vaše přání se vám hned vyplní.

K takovým zaříkávačům patřilo i sedm synů nějakého Skévy, který o sobě pro větší reklamu říkal, že je židovský velekněz. Přistoupili k člověku, který byl posedlý zlem, a řekli: „Zaklínáme vás, zlé síly, jménem Ježíše, kterého káže Pavel.“ Ale zlý duch, který byl v tom člověku, jim odpověděl: „Ježíše znám, o Pavlovi vím – ale kdo jste vy?“ A ten posedlý člověk se na ně vrhl a zbil je, takže museli s hanbou utéct.

Tahle historka o nepovedeném zaklínání se brzy roznesla po celém Efezu. Ježíšovo jméno bylo od té doby ve veliké úctě. Ukázalo se totiž zcela jasně, že to není nějaký talisman, nějaká zaklínací formulka, která působí jen tím, že se vysloví. Pán Bůh skutečně působí, když se k němu modlíme a prosíme ho v Ježíšově jménu. On prosby vyslýchá. Ale on není žádný automat na splnění všech lidských přání a už vůbec se nenechá se využívat pro naše sobecké úmysly.

To si uvědomili všichni, kdo v Efezu uvěřili. Dokonce i mnozí z těch, kdo se předtím zabývali zaklínáním, přinesli své zaříkávací knihy do shromáždění křesťanů, přiznali se, že je dříve taky používali, a přede všemi je spálili: „Bůh je mocnější než nějaká kouzla. Radši budeme sloužit a pomáhat v jeho jménu.“ A tak se zvěst o Božím království šířila po celém okolí.

Po tom všem se Pavel, veden Duchem svatým, rozhodl, že půjde do Makedonie a Acháje, aby tam navštívil křesťany ve sborech, které založil na své druhé misijní cestě. Odtamtud se vrátí do Jeruzaléma. Ale tím jeho plány nekončí. „Nějaký čas tam zůstanu – a pak se vydám do hlavního města, do Říma!“

VYPRÁVĚNÍ A NÁPADY PRO STŘEDNÍ ŠKOLNÍ VĚK

I. PAVEL SE VYDÁVÁ NA DALŠÍ CESTU

Pavel se vydal z Antiochie na další cestu. (Abychom se v tom lépe vyznali, říkáme jí Třetí misijní cesta apoštola Pavla.) Putoval pěšky, procházel hornatými krajinami, které se nazývaly Galácie a Frýgie, a směřoval do Efezu. Cestou se zastavoval u těch, kteří už s Pána Ježíše uvěřili. Navštívil je, pobyl s nimi, povzbudil je, když bylo třeba, tak je poučil, a zas šel dál.

II. MEZITÍM V EFEZU

Do Efezu, kam Pavel mířil, mezitím přišel Apollos. Apollos pocházel z Alexandrie. Toto město (v severním Egyptě) bylo proslulé studiem a vykládáním Písma. Žilo zde mnoho vzdělaných Židů. Apollos byl právě takový – vzdělaný a výmluvný; muž, který dovedl přesvědčivě vykládat Písmo. Tento Apollos se před nějakou dobou setkal se zvěstí o Ježíši. Velmi ho nadchla a toužil ji každému sdělit. Mluvil o Ježíši, o jeho životě, o tom, co říkal a jak působil.

Proto přišel i do synagógy v Efezu a když mohl, přihlásil se a vykládal bibli. Ukazoval posluchačům, jak se slova Písma vztahují k Ježíši, co o těchto biblických oddílech říkal sám Ježíš, co vyzdvihoval, co bylo pro něho důležité.

III. APOLLOS JE KŘESŤAN – ALE NEZNÁ KŘEST

Mezi pravidelnými návštěvníky synagógy byli také Priscilla a Akvila, manželé, kteří byli křesťané a znali se s Pavlem. Moc se jim líbilo, s jakým nadšením Apollos mluví, ale všimli si, že Apollo vůbec nezná křest ve jméno Pána Ježíše. Zmínil se jen o křtu pokání, o takovém křtu, jaký uděloval Jan Křtitel.

Když vycházeli ze synagógy, poprosili Apolla, aby přijal jejich pozvání na večeři. Ale nešlo jen o jídlo, potřebovali s Apollem mluvit, chtěli si vyjasnit, jak to myslí s tím křtem.

Po večeři si Akvila vzal slovo: „Jan, to byl velký muž, vyzýval lidi, aby si uvědomili, co je na jejich životech špatné. Vedl je k tomu, aby to opustili a obrátili se k dobrému. Když takové rozhodnutí učinili, bral je doprostřed řeky a na znamení tohohle rozhodnutí je ponořil do vody. To byl jeho křest.“ „Ale říkal jim také ještě něco dalšího,“ dodala Priscilla, „mluvil o někom, kdo přijde po něm – a ten bude křtít ne vodou, ale ohněm a Duchem. Lidé se měli připravit na jeho příchod. K tomu sloužil Janův křest – aby byli lidé připravení na setkání s Ježíšem. Jako když si umyješ ruce, než zasedneš ke stolu.“ „A ty, Apolle, jistě víš, že tím vším Jan ukazoval k Ježíši, který měl přijít.“ Apollos kývá. A Akvilas pokračuje: „Ale nyní Ježíš přišel! Byl ukřižován a pak byl vzkříšen. A my už teď křtíme v jeho jménu. Víš, o čem mluvím?“ Apollos kroutí hlavou: „Pokračuj, prosím.“ „Křest v Ježíšovo jméno, to není jen potvrzení našeho rozhodnutí, že už nechceme hřešit. To je Ježíšovo potvrzení, že on z nás tu naši špínu skutečně smývá. On je náš Pán a my mu cele patříme. A on nám dává svého Ducha, abychom mohli nově žít.“ Akvilas i Priscilla s Apollem dál rozmlouvají a poučují ho o tom, co dosud neznal. „Nestačí si jen umýt ruce, musíš to pozvání ke stolu skutečně přijmout.“

„Nebo ještě jinak – představ si, že jsi divák velkého sportovního zápasu. Máš své favority, fandíš jim, křičíš z tribuny, že to tvé mužstvo je ze všech nejlepší. Ale pak přijde pořadatel a řekne: Pojď, chtějí, abys hrál s nimi. A ty máš možnost nebýt jen divák, ale patřit do týmu. Být jeden z nich, nejen se koukat a fandit, ale taky hrát.“ „Jsi na tom podobně – zatím jenom Ježíši fandíš. A my ti chceme říct, že můžeš patřit do jeho týmu skutečně a naplno,“ usmívá se Priscilla. „Ale patřit do Ježíšova týmu, to není jen tak. Když budeš patřit Ježíši, vstupuješ do jeho příběhu, bereš na sebe jeho pravidla. Ale neboj se, on se o tebe postará, on ti taky dá tu nejlepší stravu a nejlepší výcvik. Když patříš Ježíši, dostaneš od něj jeho Ducha.“

Apollos pochopil a přijal, co mu Priscilla s Akvilou říkali. Takto poučen odešel pak do Řecka do Korintu a velice dobře tam působil. Pán Bůh byl s ním a jeho práci žehnal.

IV. PAVEL V EFEZU

Nějaký čas po Apollově odchodu přišel do Efezu apoštol Pavel. Postupně zde poznává ty, kteří se již stali učedníky Ježíše Krista. Jednoho dne se setká se skupinou asi dvanácti mužů. Když s nimi rozmlouvá, ptá se jich, zda přijali také Ducha svatého. Muži se diví: „Nevíme o tom, že by byl nějaký svatý Duch." Tu Pavel zbystří: „Jakým křtem jste teda byli pokřtěni?" Brzy se dovídá, že tito učedníci se sice hlásí k Ježíši, ale neznají křest v jeho jméno a nepřijali jeho Ducha svatého. Byli pokřtěni jen křtem Jana Křtitele, na znamení pokání, podobně jak o tom mluvil Apollos.

V. CO TO ZNAMENÁ MÍT DUCHA SVATÉHO

Možná se ptáte podobně jako ti učedníci: „V čem je tedy rozdíl? Co to je Duch svatý? Jak se projevuje, že někdo má Ducha?"

Snad jste slyšeli, že se o někom říká, že má bojovného ducha. Nebo že někdo je plný ducha odhodlání, jiný je uchvácen duchem pravdy. To se říká o člověku, který je uchvácen a veden nějakou silou – odvahou, odhodlaností, bojovností, pravdou. Ten samotný „duch" samozřejmě není vidět. Ale že v tom člověku skutečně působí, že ho proměňuje, že ho k něčemu vede – to je nepochybné, to už vidět je. Kdo je například uchvácen duchem pravdy, ten už nelže, ani druhým, ani sám sobě; chce být opravdový v tom, jak žije, nikoho nepodvádí a nezrazuje. To je malý příklad, kterým si můžeme aspoň trochu přiblížit Ducha svatého.

Duch svatý znamená, že Bůh chce být s člověkem a proměňovat ho ke svému obrazu. Bůh sám, jeho svatý Duch, v člověku působí a pracuje. Kdo je naplněn Duchem, patří již Bohu. Jako by se stal členem nové rodiny. Nebo nového sportovního týmu – s pravidly, tréninkem a hlavně podporou trenéra a kapitána družstva. Žije podle toho, jak Bůh chce. Dostává od Boha nejrůznější dary a schopnosti, aby mohl sloužit druhým.

VI. PAVEL KŘTÍ VE JMÉNO JEŽÍŠE KRISTA

Tak podobně to Pavel vysvětlil i těm dvanácti mužům a oni se hned rozhodli, že chtějí cele patřit Bohu, že chtějí být cele vedeni jeho Duchem. Pavel si nechal přinést vodu a pokřtil je v Ježíšovo jméno. Když jim vložil ruce na hlavu, aby jim požehnal, byli naplněni Božím Duchem, který v nich začal působit a oni začali mluvit novými jazyky a prorokovat.

VII. VYUČOVÁNÍ A PŮSOBENÍ PAVLA, KTERÝ BYL VEDEN DUCHEM SVATÝM

Pavel pak pokračoval ve vyučování v synagóze, ale ukázalo se, že ne všichni chtějí přijmout zvěst o království Božím a o Ježíši. Docházelo k rozepřím a hádkám. Pavel si proto radši najal přednáškovou síň jednoho filosofa a v ní ve vyučování pokračoval. Tam za ním mohl přijít každý, kdo chtěl slyšet o Ježíši, Židé i pohané. Dva roky takhle působil. Bůh konal skrze Pavla i neobvyklé mocné činy – uzdravoval nemocné a osvobozoval ty, kdo byli v zajetí zla.

VIII. POKUSY ZNEUŽÍT JEŽÍŠOVO JMÉNO

Toho si všimli i různí zaříkávači. A těch bylo v Efezu plno. Efez byl totiž proslulý výrobou zaříkávacích knih. Někteří z nich si řekli, že by mohli zkusit zaříkávat taky jménem Pána Ježíše. Nechtěli uzdravovat působením Božího Ducha. Nevěřili v Ježíše, chtěli prostě jeho jména zneužít pro svou větší slávu. A také chtěli na svých kouzlech vydělat. Nezáleželo jim ani tak na tom, jestli nemocné uzdraví nebo jim ublíží.Ježíšovo jméno, to pro ně bylo něco jako automat – vhodíte dvacku, a vypadne láhev Coly – pošeptáte Ježíšovo jméno, a vaše přání se vám hned vyplní.

IX. BŮH SE NENECHÁ ZNEUŽÍVAT

K takovým patřilo i sedm synů nějakého Skévy, který o sobě pro větší reklamu říkal, že je židovský velekněz. Přistoupili k člověku, který byl posedlý zlem, a řekli: „Zaklínáme vás, zlé síly, jménem Ježíše, kterého káže Pavel.“ Ale zlý duch, který byl v tom člověku, jim odpověděl: „Ježíše znám, o Pavlovi vím – ale kdo jste vy?“ A ten posedlý člověk se na ně vrhl a zbil je, takže museli s hanbou utéct.

Tahle historka o nepovedeném zaklínání se brzy roznesla po celém Efezu. Ježíšovo jméno bylo od té doby ve veliké úctě. Ukázalo se totiž zřetelně, že to není nějaký talisman, nějaká zaklínací formulka, která působí jen tím, že se vysloví. Pán Bůh skutečně působí, když se k němu modlíme a prosíme ho v Ježíšově jménu. On prosby vyslýchá. Ale on není žádný automat na splnění všech lidských přání a už vůbec se nenechá se využívat pro naše sobecké úmysly.

To si uvědomili všichni, kdo v Efezu uvěřili. Dokonce i mnozí z těch, kdo se předtím zabývali zaklínáním, přinesli své zaříkávací knihy do shromáždění křesťanů, přiznali se, že je dříve taky používali, a přede všemi je spálili: „Bůh je mocnější než nějaká kouzla. Radši budeme sloužit a pomáhat v jeho jménu.“ Zvěst o Božím království se šířila po celém okolí.

X. PAVEL SE VYDÁVÁ NA DALŠÍ CESTU

Po tom všem se Pavel, veden Duchem svatým, rozhodl, že půjde do Makedonie a Acháje, aby tam navštívil křesťany ve sborech, které založil na své druhé misijní cestě. Odtamtud se vrátí do Jeruzaléma. Ale tím jeho plány nekončí. „Nějaký čas tam zůstanu – a pak se vydám do hlavního města, do Říma!“

MODLITBA

Pane Ježíši, děkujeme ti, že jsme pokřtěni a patříme do tvého týmu. (Děkujeme, že jsme o tobě mohli slyšet a připravujeme se, abychom křest přijali.) Působ v nás svým Duchem a jeho dary, abychom žili podle příkladu tvého života. Amen.

NÁMĚTY K ROZHOVORU, DRAMATICKÉ ZPRACOVÁNÍ, HRY:

– Všimli jste si někdy nápisů v kostele? (Pokud nemáte, všímejte si s dětmi veršů na nástěnkách, ve vitríně, na fasádě fary, …) Co je tam napsáno a jak tomu rozumíš?

Co byste řekli, kdyby tam visel nápis: ‚Zaklínáme zlé duchy ve jménu Ježíšově!‘

– protentokrát text hýří názvy měst či provincií a nabízí se, abyste během vyprávění s dětmi značili do mapy třeba i různobarevně pohyb Pavlův i Apollův.

– ‚šťastná sedmička‘; ‚nešťastná třináctka‘; ‚horoskopy‘: povídejte si s dětmi, zda o tom už někde slyšely; zda znají někoho z dospělých, kdo na to věří; zda s tím mají vlastní zkušenost (pozitivní či negativní); zda si myslí, že na to máme věřit?

– slyšeli jste někdy o Sedmi divech světa?

– baví vás sledovat televizní pořady o záhadách a tajemných úkazech? Čemu se tyto pořady podle vás věnují? Řeší se v nich též mezilidské vztahy, či se tyto pořady snaží nasytit jen naši zvědavost?

– víte, kdo je to astrolog? Už jste četli nějakou astrologickou předpověď? Myslíte si, že to je jen zábava, nebo to může mít vliv na lidský život?

A JEŠTĚ SE OHLÉDNĚTE

Právě jste si prošli připravený materiál. Nyní se pokuste najít vlastní cestu, jak s materiálem pracovat. Představte si svou skupinu dětí; počet dětí; věk; místnost, ve které se scházíte; čas, který pro setkání s dětmi máte; jaké pomůcky či pracovní listy použijete aj. Zformulujte si cíl setkání, ke kterému chcete spolu s dětmi dospět. Poté si promyslete, co z přečteného materiálu použijete a co se vám naopak nehodí. (Vámi vybrané části či body si můžete sepsat v posloupnosti na papír). Tak – jak na to?

Odkaz na pracovní list
25 Proti magii
15 Víra, pověra a obchod
Odkaz na píseň
Ve jmeno Krista doufame
Prijd jiz, prijd, Duchu stvoriteli, Duchu smíření
Zůstaň s námi, Pane, když se stmívá
Temnou divnou mlhou bloudím sem a tam
Jděte dál (SV114)
Je lepší na skále život svůj mít (SV118)
Prosba (Dej mi, Pane, víru) (SV44)
Více lásky (Více láskou dej mi, Pane, žít) (SV369)
Bud' tobě sláva (SV20)
Neskládejte v mocných naději
Jdou, stále jdou se zprávou (SV115)
Není lepší na tom světě (BTS8)
Cílová skupina
Školní

Katechetické cykly

Pozvání na cestu - Skutky

Biblický odkaz (kat)

Skutky 18,23

Skutky 19,22